

Parlamentaarinen TKI-työryhmä
Antti Pelkonen
PL 23
00023 Valtioneuvosto

Viite: Lausuntopyyntö 5.12.2022, VN/6639/2022-VNK-17

LAUSUNTO

Suomen Teollisuussijoitus Oy (Tesi) kiittää mahdollisuudesta lausua Parlamentaarisen TKI-työryhmän työn tueksi ja kuvata Tesin roolia Suomen TKI-järjestelmässä tilanteessa, jossa julkista T&K-rahoitusta kasvatetaan T&K-rahoituslain myötä, ottaen huomioon TKI-järjestelmän kokonaisvaltaisen kehittämisen.

Tesi on vuonna 1995 perustettu valtion omistama pääomasijoitusyhtiö, jonka tehtävänä on edistää suomalaisten yritysten kasvua ja kansainvälistymistä pääomasijoittamisen keinoin sekä kehittää suomalaista pääomasijoitusmarkkinaa. Yhtiön toiminta toteutuu pääomasijoituksina suomalaisiin ja Suomessa toimiviin kansainvälisiin pääomasijoitusrahastoihin sekä suorina sijoituksina suomalaisiin kasvuyrityksiin. Sijoitukset toteutetaan markkinaehtoisesti yhdessä yksityisten sijoittajien kanssa eikä Tesin rahoitukseen sisälly valtion tukea. Tesin hallinnoimat pääomasijoitukset ovat yhteensä 2,4 mrd. euroa jakautuen 70 % rahastosijoituksiin ja 30 % suoriin sijoituksiin (30.6.2022). Sijoituskohteina on yhteensä 112 pääomasijoitusrahastoa ja 130 yritystä. Yhtiön toimipaikka sijaitsee Helsingissä ja sen palveluksessa työskentelee n. 50 henkilöä. Yhtiön omistajaohjauksesta vastaa työ- ja elinkeinoministeriö.

Tesi pitää erittäin kannatettavana valmisteltua TKI-rahoituslakia, joka tuo pitkän aikavälin ennakoitavuutta ja jatkuvuutta TKI-rahoitukseen. Panostukset T&K:een ja sen myötä syntyvät korkean jalostusasteen tuotteet ja palvelut ovat Suomen kansantalouden kannalta erittäin merkittäviä, kuten aikanaan 1990-luvulla tehty päätös kasvattaa valtion T&K-panostuksia ja sen myötävaikutuksella syntyneet kansainvälisesti menestyneet liiketoiminnot ovat osoittaneet.

Tesin rooli Suomen TKI-järjestelmässä on muotoutunut kuluneiden 27 vuoden aikana teknologialähtöisten yritysten kasvun ja kansainvälistymisen merkittäväksi rahoittajaksi yhteistyössä yksityisten sijoittajien kanssa. Tutkimustuloksia ja uutta teknologiaa liiketoiminnaksi kaupallistavat uudet yritykset ovat tyypillisesti alkuvaiheessaan tappiollisia ja kassavirraltaan negatiivisia, jolloin vakuuksien puuttuessa pankkirahoitusta ei ole saatavilla. Silloin tarvitaan pääomasijoitusmuotoista riskirahoitusta, jota Tesi yhteistyössä yksityisten sijoittajien kanssa tarjoaa. Rahoituksella vahvistetaan yritysten omaa pääomaa ja tappioiden kantokykyä. Pääomasijoitusmuotoinen riskirahoitus kohdistuu tyypillisesti yrityksen liiketoiminnan kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä myynnin ja markkinoinnin käynnistämiseen, kun taas esim. Business Finlandin rahoitus kohdistuu tutkimukseen ja kehitykseen.

Tesin suoraa sijoitustoimintaa pyritään suuntaamaan ns. markkinakapeikkoihin - alueille, joissa yksityistä riskirahoitusta ei ole kysyntään nähden riittävästi tarjolla. Tällaisia ovat varsinkin pääomaintensiiviset ja T&K:een painottuvat teknologia-alat, kuten esim. terveysteknologia tai syväteknologian alat (deep tech). Tesin lisäarvona teknologialähtöisten yritysten rahoitusjärjestelyissä on jakaa riskiä ja lisätä käytettävissä olevan riskirahoituksen määrää kansainvälisesti kilpailukyiselle tasolle.

Tesin rahoitus kohdistuu myös pidemmälle ehtineiden kasvuyritysten rahoitukseen erityisesti voimakkaan kansainvälisen kasvun vaiheessa, jolloin kasvuun liittyy merkittäviä rahoitustarpeita. Riskirahoituksen lisäksi Tesi tuo kasvuyritykselle vuosien mittaan rakentuneen kansainvälisen kumppaniverkostonsa kautta kontakteja kansainvälisiin

pääomasijoittajiin, joiden kautta yrityksille avautuu mahdollisuus kansainvälisen pääoman lisäksi tärkeän liiketoimintaosaamisen hankkimiseen.

Tesin sijoitukset suomalaisiin kasvuyhtiöihin vahvistavat kotimaista omistajuutta samalla kun rahoitus on pitkäjänteistä eikä aikarajoitteita sijoituksista irtautumiselle ole. Suorat sijoitukset mahdollistavat myös nopean reagoinnin esiin nouseviin tarpeisiin ja haasteisiin sekä kohdennetun vaikuttavuuden aikaansaamiseen haluttuun kohteeseen tai halutulle alueelle.

Tesin rahastosijoitukset edistävät myös omalta osaltaan kansallisen TKI-järjestelmän kehittymistä. Suomessa on syntynyt viime vuosien aikana tietyille teknologia- ja toimialoille erikoistuneita pääomasijoitusrahastoja, joiden perustamista Tesi on ollut tukemassa ankkurisijoittajana. Esimerkkeinä tästä ovat koulutusteknologian ja terveysteknologian alueille perustetut pääomasijoitusrahastot. Tesin kansainvälisiin rahastoihin kohdistuvien sijoitusten kautta pyritään tuomaan Suomen pääomasijoitusmarkkinoille teknologiafokusoituneita pääomasijoitusrahastoja aloille, joilla ei ole kotimaisia toimijoita. Esimerkkejä tästä ovat mm. ilmastomuutoksen torjuntaan tai kestävään kehitykseen erikoistuneet kansainväliset rahastot.

Tesin rooli kansallisen TKI-järjestelmän osana on selkeästi määritelty kohdistuen tutkimus- ja teknologialähtöisten yritysten kasvun ja kansainvälistymisen oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen suoraan ja epäsuorasti pääomasijoitusrahastojen kautta. Rahoitus on markkinaehtoista ja toteutetaan yhteistyössä yksityisten sijoittajien kanssa. Se täydentää TKI-järjestelmän muiden toimijoiden, julkisten ja yksityisten, tarjoamaa rahoitusta.

Ystävällisin terveisin,

Suomen Teollisuussijoitus Oy

Jussi Hattula
vt toimitusjohtaja

Jakelu kirjaamo.vnk@gov.fi
antti.pelkonen@gov.fi

Tiedoksi Ilona Lundström, TEM
Tiina Ingman, TEM
Kari Virtanen, TEM

LAUSUNTO valtioneuvoston kanslialle/parlamentaariselle TKI-työryhmälle

Valtioneuvosto asetti 7.4.2022 parlamentaarisen TKI-työryhmän, jonka tehtävänä on laatia kehyskautta pidempi T&K-rahoituksen suunnitelma, toimia T&K-rahoituslain valmistelun seurantaryhmänä sekä seurata kokonaisuudessaan vuonna 2021 toimineen parlamentaarisen TKI-työryhmän linjausten toimeenpanoa.

Parlamentaarisen TKI-työryhmän pyynnöstä, valtioneuvoston kanslia on pyytänyt Ilmatorahasto Oy:ltä kirjallista lausuntoa työryhmän työn tueksi seuraavaan kysymykseen:

Miten näette Ilmatorahaston roolin Suomen TKI-järjestelmässä tilanteessa, jossa julkista T&K-rahoitusta kasvatetaan T&K-rahoituslain myötä, ottaen huomioon TKI-järjestelmän kokonaisvaltaisen kehittämisen?

Ilmatorahasto kiittää pyynnöstä lausua valtioneuvoston kanslialle sekä parlamentaariselle TKI-työryhmälle. Lausunnon sisältö liittyy erityisesti Ilmatorahaston tehtävään ja instrumentaatioon, toiminnan kohdentumiseen osana vihreän siirtymän rahoitustoimintaa, sekä TKI-rahoituksen määritelmään ja Ilmatorahaston rahoitukseen suhteessa kyseiseen määritelmään.

Ilmatorahaston tehtävä ja rahoitusinstrumentaatio:

Ilmatorahaston yhtiöjärjestys, toimiohje sekä eduskunnan käsittelyssä oleva erityistehtävayhtiölakiehdotus määrittelevät Ilmatorahaston toiminnan tarkoituksiksi edistää ilmastonmuutoksen torjumista, teollisuuden vähähiilisyyden vauhdittamista ja digitalisaatiota Suomessa tekemällä sijoituksia ja myöntämällä muuta rahoitusta hankkeisiin, jotka ilman Ilmatorahaston mukanaoloa eivät toteutuisi lainkaan tai toteutuisivat myöhemmin tai pienemmässä mittakaavassa.

Toimiohjeen antamissa puitteissa ja toiminnan tavoitteet huomioiden, Ilmatorahaston hallitus on päättänyt toistaiseksi painottaa pääomallainoja yhtiön ensisijaisena rahoitusinstrumenttina. Tämän lisäksi tietyissä tilanteissa voidaan harkita rahastokohteita sekä laajentamista vieraan pääoman ehtoisten instrumenttien suuntaan. Yhtiö säilyttää myös mahdollisuuden hyödyntää tarvittaessa muitakin toimiohjeen sallimia oman ja vieraan pääoman muotoisia instrumentteja, mutta yhtiö ei myönnä avustusmuotoista rahoitusta.

Ilmatorahaston rahoitusosuus rajataan maksimissaan 50 prosenttiin rahoituskokonaisuudesta ja rahoitukseen yhdistetään rahoituskohdekohtaisesti

sovittava tuotto-osuus, joka voi koostua minimikoron ylittävästä korkopreemiosta, vaihto-oikeudesta ja/tai voitto-osuusehdosta. Vuodesta 2023 alkaen Ilmastorahaston rahoitusosuuden koko on pääsääntöisesti 4–40 miljoonaa euroa.

Eduskunnan käsittelyssä oleva laki Ilmastorahastosta mahdollistaisi myös valtiontueksi laskettavan rahoituksen hyödyntämisen yhtiön toiminnassa, mutta tällöinkään kyse ei olisi avustusmuotoisesta rahoituksesta vaan muita rahoittajia korkeamman riskin kantamisesta investointikokonaisuuksissa, eli asymmetrisistä rahoitusehdoista.

Ilmastorahaston toimintaa ohjaavat rahoituskriteerit, joiden kynnysehtojen mukaan rahoituskohteilla on oltava uskottava suunnitelma rahoituksen takaisinmaksukykyyn, ja Ilmastorahaston rahoitusosuus auttaa hanketta toteutumaan aikaisemmin tai laajemmassa mittakaavassa kuin ilman yhtiön rahoitusta. Ilmastorahaston rahoitus ei saa myöskään aiheuttaa merkittävää haittaa EU:n kestävän rahoituksen asetuksen mukaisille ympäristötavoitteille (nk. do no significant harm-periaate).

Kynnysehtojen täytyessä Ilmastorahasto priorisoi ja valitsee kohteet niiden vaikutusten mukaisesti, sekä seuraa vaikutusten toteutumista rahoituksen aikana. Keskeisiä vaikutustavoitteita ovat mm. päästövähennyspotentiaali Suomessa ja maailmalla sekä tuottavuus- ja liiketoimintapotentiaali. Marraskuun 2022 loppuun mennessä julkaistujen yhtiön rahoituskohteiden kymmenen vuoden kumulatiivinen globaali hiilikädenjälkipotentiaali on merkittävä: lähes 200 Mt CO₂-ekv.

Rahoituskysyntä Ilmastorahaston rahoitukselle on vakiintunut yli miljardin euron tasolle, ja yhtiön rahoituspäätösvolyymien tavoitetta on päätetty kasvattaa edelleen 130 miljoonaan euroon vuodesta 2023 alkaen.

TKI-rahoitus Suomessa ja Ilmastorahaston rooli osana vihreän siirtymän rahoitusta:

Suomen tavoitteena on nostaa tutkimus- ja kehittämismenot neljään prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen vuoteen 2030 mennessä hallitusohjelman sekä tutkimuksen, kehittämisen ja innovaatioiden tiekartan mukaisesti. Tavoitteen saavuttamiseksi on arvioitu tarvittavan lähes 600 miljoonan euron vuosittaisia lisäpanostuksia, mistä julkisen sektorin osuus olisi noin 200 miljoonaa euroa.

Tilastokeskuksen mukaan tutkimus- ja kehittämistoiminta määritellään seuraavasti:

Tutkimuksella ja kehittämisellä (t&k) tarkoitetaan yleisesti luovaa ja systemaattista toimintaa tiedon lisäämiseksi ja tiedon käyttämistä uusiin sovelluksiin. Tavoitteena on jotakin olennaisesti uutta. Tutkimus ja kehittäminen on ominaisuuksiltaan:

- Uutta tietoa tavoittelevaa: t&k:n tavoitteena on tuottaa uutta tietoa ja uusia tuloksia. Pelkkä olemassa olevan tiedon soveltaminen uusien ratkaisujen, tuotteiden, prosessien tai menettelytapojen kehittämiseksi ei ole tutkimus- ja kehittämistoimintaa.
- Luovaa: t&k-toiminnalle tunnusomaista on luovuus, ongelmanasettelu, uudenlaisten käsitteiden ja hypoteesien testaaminen. Tuotteiden, prosessien, käytänteiden tai mallien rutiininomainen uudistaminen tai kehittäminen ei ole t&k-toimintaa.
- Onnistumisen suhteen epävarmaa: t&k-toiminnalle on tunnusomaista epävarmuus sekä toteutuvien tulosten että tarvittavien resurssien suhteen.
- Systemaattista: t&k-toimintaa suoritetaan suunnitelmallisesti ja sen toteutusta seurataan. Toiminnan tarkoitus on määritelty ja siihen on kohdennettu suunnitellut resurssit. T&k-toiminta on usein organisoitu projektiksi, mutta se voi olla myös yhden henkilön tai ryhmän suorittamaa tavoitteellista toimintaa.
- Tuloksiltaan siirrettävissä olevaa ja/tai toisinnettavaa: t&k-työn tuottama tieto ja tulokset ovat toisinnettavia ja siirrettävissä.

Tutkimus ja kehittäminen kattaa seuraavia toimintoja:

- Perustutkimus, jolle on tunnusomaista uuden tiedon tavoittelu ilman välitöntä käytännön sovellusta. Perustutkimusta on esimerkiksi ominaisuuksien, rakenteiden, syy- ja seuraussuhteiden analyysit, joiden tavoitteena on uusien hypoteesien, teorioiden ja lainalaisuuksien muodostaminen, todentaminen ja selittäminen.
- Soveltava tutkimus, jossa tavoitteena on jokin uuden tiedon avulla toteutettava käytännön sovellus. Pyrkimyksenä voi olla esim. sovellusten etsiminen perustutkimuksen tuloksille tai uusien menetelmien ja keinojen luominen tietyn ongelman ratkaisemiseksi.
- Kehittämistyö, jolla tarkoitetaan tutkimuksen tuloksena ja/tai käytännön kokemuksen kautta saadun tiedon käyttämistä uusien tuotteiden, prosessien tai menetelmien aikaansaamiseen tai olemassa olevien olennaiseen parantamiseen.

Ilmastorahaston yhtiöjärjestys, toimiohje ja strategia asemoivat toiminnan ensisijaiseksi tarkoitukseksi vaikutusten aikaansaamisen. Vaikutusten, kuten päästövähennysten, arviointi ja kytkeminen rahoitustoimintaan on myös Ilmastorahaston ydinsaamista, jossa sillä on edellytyksiä kehittää edelläkävijyyttä rahoituslalla eriaiteisesti vihreää rahoitusta myöntävien toimijoiden joukossa.

Ilmastorahaston rahoituksen ja TKI-toiminnan keskinäistä suhdetta arvioidessa on hyvä tarkastella myös yhtiön suhdetta muihin rahoitustoimijoihin. Parlamentaarisen TKI-työryhmän loppuraportin mukaan:

TKI-toimijoiden kirjo on laaja ja toimijoiden roolit on nähtävä toisiaan täydentävinä; ne eivät ole keskenään kilpailevia tai vaihtoehtoisia. Keskeisiä julkisia toimijoita ovat yliopistot, ammattikorkeakoulut, tutkimuslaitokset ja yliopistosairaalat – myös ammatillisella koulutuksella tulisi olla suurempi rooli TKI-kokonaisuudessa – sekä Suomen Akatemia ja Business Finland. Suomessa koulutus ja fiiteellinen tutkimus tehdään suurimmaksi osaksi julkisella rahoituksella. Yritykset panostavat TKI-työhön merkittävästi, noin 65 % TKI-kokonaismenoista.

Yleisellä tasolla on tunnistettu tarve kohdentaa TKI-panoksia keskeisiin tulevaisuuden kasvumahdollisuuksiin, kuten ilmastoratkaisuihin.

Ilmastorahaston rahoitus kohdentuu kokonaisuudessaan tähän kasvumahdollisuuteen ja siten auttaa kokonaisuutena suuntaamaan julkisia panoksia siihen. Samaten kaikki panostukset vihreään siirtymään ovat luonteeltaan uudistavia, mikä on toinen tärkeä ominaisuus yleisesti julkisen rahoituksen suuntaamisessa.

TEMin vihreän siirtymän rahoituksen raportin mukaan julkisen yritysrahoituksen keskeinen pullonkaula Suomessa liittyy uusien ratkaisujen teollisen mittakaavan demonstraatioihin ja skaalaamiseen sekä laajemmin tuotannollisten investointien rahoitukseen. Julkinen rahoitus on kohdentunut pääosin TKI-instrumentteina kaupallistamista varhaisempaan vaiheeseen. Vihreän siirtymän uusiin ratkaisuihin liittyen Suomessa on useita yrityksiä, joiden kehittämät innovatiiviset ratkaisut ovat erittäin lupaavia, mutta tarvitsevat julkista riskinjakajaa toteuttaakseen ensimmäiset suuren mittakaavan investointinsa. Myös OECD on tunnistanut Suomen haasteeksi tiedon tutkimustulosten ja uusien ideoiden muuntamisen kaupallisiksi innovaatioiksi.

Ilmastorahaston toiminta kohdentuu tarvittavaan riskienjakoon sekä vahvistamaan tunnistettua kaupallistamisvaiheen kehityskohdetta. Ilmastorahaston rahoitus asemoituu nopeasti kehittyvän markkinaehtoisien, tuottoa tavoittelevan vastuullisen sijoittamisen ja avustusmuotoisen yhteiskunnallisen rahoitustoiminnan väliin. Tämän luonteinen rahoitus soveltuu hyvin kaupallistamisvaiheen rahoittamiseen ja riskien jakamiseen.

Määritelmällisesti Ilmastorahaston toiminta ei kokonaisuutena ole tulkittavissa TKI-rahoitukseen sisältyväksi, vaan pääosin sitä seuraavaan kaupallistamisvaiheeseen kohdentuvaksi. Ilmastorahaston rahoituksen tarkoituksena ei ole myöskään ensisijaisesti tukea koulutusta tai tieteellistä tutkimusta. Osin kyse on määritelmästä: mihin TKI-toiminnan katsotaan päättyvän. Erityisesti puhuttaessa innovaatiotoiminnasta, innovaatioon liittyy määritelmällisesti uuden tiedon kaupallistaminen, mihin Ilmastorahaston toiminta keskittyy.

Ilmastorahaston rahoituskohteena on tyypillisesti:

- ilmastoratkaisun skaalaus teolliseen mittakaavaan tai ilmastoratkaisujen kaupallistamista ja skaalausta mahdollistava infrastruktuuri,
- olemassa olevan ilmastoratkaisun myynnin vauhdittaminen, tai
- uuden digitaalisen ratkaisun, päästövähennyksiä tuottavan ominaisuuden tai data-alustan kehittäminen.

Ilmastorahaston tyypillisestä rahoitusosuudesta (4–40 miljoonaa euroa) skaalan alempi laita soveltuu erityisesti digitaalisille ratkaisuille ja yllälaita suuremmille laitosinvestoinneille.

Näistä TKI-rahoitukseksi voidaan laskea erityisesti digitaalisiin ilmastoratkaisuihin liittyvä rahoitus, niiden kohdentuessa selkeästi joko uuden ominaisuuden kehittämiseen tai kaupallistamiseen. Ilmastorahaston toimiohjeen mukaan digitaalisten ratkaisujen osuus yhtiön kokonaisrahoituksesta on suuntaa antavasti 35 % rahoituskohteista. Vuoden 2022 loppuun mennessä tehdyistä päätöksistä lukumääräisesti noin 22 % (13 % euromääräisesti) on kohdentunut digitaalisiin ratkaisuihin. Ilmastorahaston rahoitusosuuden alalaidan soveltua paremmin digitaalisille kohteille, rahoitusvolyymista maltillinen osa kohdentuu näihin ratkaisuihin.

Laitosinvestointien osalta TKI-rahoituksen pariin voitaneen laskea osa, silloin kun uutta tietoa kehitetään tuotteiksi ensimmäistä kertaa. Kaikista Ilmastorahaston rahoituspäätösten lukumäärästä noin 27 % (noin 28 % euromääräisesti) on kohdentunut tällaisiin ratkaisuihin. Ilmastorahaston kolmannen kategorian, olemassa olevan ilmastoratkaisun käyttöönoton vauhdittamisessa, osalta on harvemmin kyse TKI-rahoitukseksi laskettavasta rahoituksesta.

Ilmastorahaston tavoiterahoitusvolyymien ollessa vuodesta 2023 eteenpäin 130 miljoonaa euroa vuodessa, mikäli potentiaalisten rahoituskohteiden hankevirta ja päätösten rakenne säilyy suunnilleen samankaltaisena tulevaisuudessa, osin tai kokonaan TKI-rahoituksen alle voitaisiin arvioida asettuvan noin 50 miljoonaa euroa vuosittain.

Ilmastorahaston rahoitus kontribuoi osin kansallisen TKI-rahoitustavoitteen toteutumiseen. Suurelta osin Ilmastorahaston rahoitus kuitenkin täydentää TKI-rahoitukseksi laskettavaa rahoitusta ja keskittyy erityisesti esimerkiksi OECD:n innovaatiojärjestelmän arvioinnissa kehityskohteeksi tunnistettuun kaupallistamisvaiheeseen. Kaupallistaminen on oleellinen osa innovaation määritelmää ja näin Ilmastorahaston voidaan katsoa TKI-toiminnan näkökulmasta olevan ensisijaisesti innovaatorahoittaja.

15.12.2022

Paula Laine
Ilmastorahaston toimitusjohtaja

Lähteet:

HE 116/2022 vp: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Ilmastorahasto Oy -nimisestä valtion kokonaan omistamasta osakeyhtiöstä
https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Sivut/HE_116+2022.aspx

HE 211/2022 vp: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 2024–2030
https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Sivut/HE_211+2022.aspx

Parlamentaarisen TKI-työryhmän loppuraportti
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163709>

TEM: Suomen innovaatiopolitiikan OECD-arviointi 2017
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/80084>

TEM: Vihreän siirtymän rahoitus kasvupolitiikan osana
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164262>

Tilastokeskus: Käsitteet ja määritelmät <https://tilastokeskus.fi/til/tkke/kas.html>

VNK-hankeikkuna: parlamentaarinen TKI-työryhmä
<https://vnk.fi/hanke?tunnus=VNK031:00/2021>

15.12.2022

Toimitetaan:

kirjaamo.vnk@gov.fi
antti.pelkonen@gov.fi.

Vaikuttavuussäätiön vastaus lausuntopyyntöön VN/6639/2022: ”Miten näette Vaikuttavuussäätiön roolin Suomen TKI-järjestelmässä tilanteessa jossa julkista T&K-rahoitusta kasvatetaan T&K-rahoituslain myötä, ottaen huomioon TKI-järjestelmän koko- naisvaltaisen kehittämisen?”

Vaikuttavuussäätiö kiittää parlamentaarista työryhmää lausuntopyynnöstä ja antaa seuraavan lausunnon:

Vaikuttavuussäätiö on keskittynyt tutkimuslähtöisen tutkimus–yritys-yhteistyön molemmin suuntaiseen tehostamiseen, jotta tutkimuksen fokus säilyy relevanttina elinkeinoelämän tulevaisuuden kannalta ja tutkimustulokset saataisiin skaalattua tehokkaasti elinkeinoelämän ja yhteiskunnan hyväksi.

Tämä tutkimuslähtöisen yhteistyön alue on useissa selvityksissä (esimerkiksi Business Finlandin viimeisin arviointi) todettu jäävän väliinputoajaksi Suomen Akatemian ja Business Finlandin rahoituksessa. Vaikuttavuussäätiön rahoituksen kysyntä on ollut suurta, eikä säätiö ole omalla rahoituksellaan pystynyt vastaamaan koko hakupaineeseen (keskimääräinen hyväksymisprosentti hakemuksille on ollut 15 % säätiön pääoman rajoittamana, ja olemme rahoittaneet 36 hanketta 3 vuoden aikana).

Yhteistutkimuksen alue on luonteeltaan monimuotoinen ja herkkä, ja hankkeet ovat yleensä melko pieniä. Tähän vaikuttaa erityisesti se, että hankkeissa ollaan tekemisissä uusien radikaalien avausten kanssa, jotka ovat sekä tieteellisesti että yritysten kannalta riskipitoisia. Itsenäinen säätiömuoto on antanut mahdollisuuden toimia joustavasti ja kokeilevasti, esimerkiksi uusia rahoitusmuotoja ja toimintatapoja kehittäen. Tästä esimerkkinä ovat säätiön synnyttämät *Tandem Industry Academia* -rahoitusmallit post doc -tutkijoille ja professoreille.

Vaikutavuussäätiö näkee tutkimuslähtöisen yritys-yhteistyön tärkeäksi tuettavaksi alueeksi myös jatkossa. Tällainen yhteistyö mahdollistaa tutkimusten tulosten tehokkaan testaamisen ja skaalaamisen elinkeinoelämän kautta yhteiskunnan hyväksi. Tämä on suurten riskien ja radikaalien ideoiden takia alue, joka tarvitsee rahoitusta myös jatkossa.

Arvioimme, että tämä rahoitusalue hyötyisi noin viisinkertaisesta (5 x) rahoituksesta nykyiseen säätiön rahoitukseen (noin 2 miljoonaa euroa vuosittain) verrattuna, jotta hyvät hankkeet saadaan riittävän kattavasti rahoitettua.

Säätiön viimeaikaisia uusia aloitteita ovat olleet tutkimuslähtöisen yhteistyön vaikuttavuuden ja toimivien käytäntöjen tutkiminen ja niihin liittyvien löydösten jakaminen muiden rahoittajien – myös muiden säätiöiden – kanssa, ihmistieteiden (humanistiset ja yhteiskuntatieteet) alojen tutkimuksen yhteistyön vauhdittaminen yritysten kanssa sekä pk-yritysten saaminen paremmin

15.12.2022

mukaan hyödyntämään huippututkimusta kehittääkseen kilpailukykyään (säätien selvitys aiheesta:
https://www.vaikuttavuussaatio.fi/wp-content/uploads/2022/05/VS_selvitys22_v06b.pdf)

Petro Poutanen, toimitusjohtaja

Vaikuttavuussäätiö

petro.poutanen@vaikuttavuussaatio.fi

p. 0407671631

<https://www.vaikuttavuussaatio.fi/>

3/2022

Pirkanmaan liiton lausunto maakuntien liittojen, ELY-keskusten ja kaupunkien roolista Suomen TKI-järjestelmässä

Valtioneuvosto asetti 7. huhtikuuta 2022 parlamentaarisen TKI-työryhmän 2022. Työryhmän tehtävänä on laatia kehyskautta pidempi T&K-rahoituksen suunnitelma, toimia T&K-rahoituslain valmistelun seurantaryhmänä sekä seurata kokonaisuudessaan vuonna 2021 toimineen parlamentaarisen TKI-työryhmän linjausten toimeenpanoa.

Parlamentaarisen työryhmän pyynnöstä ja työryhmän työn tueksi valtioneuvoston kanslia pyytää Pirkanmaan liitolta, Etelä-Savon ELY-keskukselta ja Oulun kaupungilta kirjallista, mahdollisuuksien mukaan yhdessä laadittua lausuntoa, jossa vastataan seuraavaan kysymykseen: Miten näette maakuntien liittojen, ELY-keskusten ja kaupunkien roolin Suomen TKI-järjestelmässä tilanteessa jossa julkista T&K-rahoitusta kasvatetaan T&K-rahoituslain myötä, ottaen huomioon TKI-järjestelmän kokonaisvaltaisen kehittämisen?

Pirkanmaan liiton vastaus kysymykseen:

T&K-rahoituksen ennakoimattomuus on yksi Suomen TKI-järjestelmän heikkouksista. Pirkanmaan liitto yhtyy tähän käsitykseen ja pitää siksi parlamentaarisen työryhmän työtä ja esitystä TKI-rahoituslaiksi erittäin tarpeellisena ja tervetulleena.

Lain perustelujen kohdan mukaan T&K-rahoituksen vaikuttavuuden kannalta on tärkeää, että rahoitus kohdistuu sellaisille toimijoille, joilla on parhaat edellytykset uusien innovaatioiden kehittämiseen. "Parhaat edellytykset" eivät aina tarkoita suurimpia ja vakiintuneimpia TKI-toimijoita. Parhailla edellytyksillä varustetut toimijat eivät myöskään synny tyhjästä, vaan ne syntyvät ja ponnistavat paikallisista aktiivisista ja uusiutuvista innovaatioekosysteemeistä. Nykyaikaisessa innovaatiopolitiikassa korostetaan erilaisista alueellisista toimijoista koostuvien innovaatiokeskittymien luomista TKI-toiminnan ja -investointien vauhdittamiseksi.

TKI-politiikkaa on tarkasteltu Suomessa ensisijaisesti kansallisena ja toissijaisesti EU-tason politiikkana. Alueelliset ja paikalliset politiikkanäkökulmat ovat olleet sivussa politiikan ytimeistä.

Alueellisten ja paikallisten politiikkojen dynamiikkaa lisäävää potentiaalia ei ole riittävästi tunnistettu, vaikka innovaatioekosysteemien syntyminen on lähtökohtaisesti paikkaperusteista. EU:n aluepohjaisen

innovaatiopolitiikan keskeinen mekanismi, alueiden älykäs erikoistuminen, ei ole suomalaisessa TKI-politiikassa riittävästi hyödynnetty mekanismi.

Työryhmän linjauksissa ja esityksissä tulisi tunnistaa nykyistä paremmin alueellinen innovaatiotoiminta ja alueiden kautta kanavoituva rahoitus osana TKI-rahoituksen kokonaisuutta. Innovaatioekosysteemien kehittymistä vauhditetaan Suomessa nykyisin mm. kaupunkien ja valtion välisiin ekosysteemisopimuksiin perustuen. Maakuntien älykkään erikoistumisen strategiat laaditaan käytännössä alueelliseksi innovaatiostrategioiksi, joiden toteuttamiseen käytetään merkittävää EU:n ja valtion rahoitusta. ELY-keskusten kautta ohjataan valtion rahoitusta pk-yritysten TKI-toimintaan, minkä lisäksi valtion alueellisen innovaatiotoiminnan suorat rahoitusinstrumentit ovat uusien ekosysteemien kokoamisen ja vauhdittamisen tärkeitä työkaluja. Paikallinen rahoitus mahdollistaa usein TKI rahoituksen kasvattamisen erilaisista EU:n ja muista kansainvälisistä rahoituslähteistä. Paikallisten rahoitustyökalujen jatkuvuus on turvattava ja ne tulisi nykyistä voimakkaammin kohdistaa kasvu- ja innovaatiokyvykkäille alueille. Huomiota tulisi kiinnittää erityisesti veturiyritysten läsnäoloon alueille.

Ehdotetussa tutkimus- ja kehittämistoiminnan monivuotisessa suunnitelmassa esitettäisiin tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiojärjestelmän nykytila ja järjestelmää koskevat tavoitteet sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen päälinjaukset. Suunnitelma olisi kahdeksanvuotinen, jonka valtioneuvosto hyväksyy kerran vaalikaudessa. Valmistelusta vastaisivat opetus- ja kulttuuriministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeri yhdessä ja tehden yhteistyötä sidosryhmien kanssa.

Pirkanmaan liitto pitää pitkäjänteisen suunnitelman laatimista hyvänä. Keskeisten sidosryhmien, kuten eri alueille toimivien korkeakoulujen, maakuntien liittojen ja kaupunkien osallistaminen suunnitelman tekoon on välttämätöntä suunnitelman tehokkaan toteuttamisen kannalta.

Esityksessä säädetään myös TKI-menojen kehityksen seurannasta. On tärkeää, että kehitystä seurataan myös alueellisella tarkkuudella ja että seurannassa ja tulosten tulkinnassa tehdään yhteistyötä maakuntien liittojen, kaupunkien ja ELY-keskusten kanssa. Seurannan tulee mahdollistaa myös ekosysteemien tasolle ulottuva TKI-menojen seuranta, jotta kerättävä tieto tukee politiikkatoimia ja kehittämistyötä alueille ja ekosysteemeissä. Seurantatieto tulee julkaista avoimena tietona mahdollisimman nopeasti ja ilman hallinnollisia viiveitä.

TKI-järjestelmän kehittämisen rinnalla valtioneuvostossa valmistellaan tieto- ja teknologiapolitiikan poikkihallinnollisen koordinaation vahvistamista. Nämä kehittämistoimet tulisi tarkoituksen mukaisella tavalla kytkeä toisiinsa synergioiden luomiseksi, esimerkiksi yhteisen sidosryhmäfoorumin (nykyinen tutkimus- ja innovaationeuvosto, TIN) kautta. Tässä foorumissa tulee olla riittävä paikallis- ja aluehallinnon edustus ja tuntemus. Jos tieto- ja teknologiapolitiikan kehittämisessä päädytään digitoimiston vakinaistamiseen ja

Johtaja, innovaatio- ja tulevaisuustyö

15.12.2022

Sivu 3 (3)

vahvistamiseen, tulisi selvittää, miten digitoimistoon luodaan toimiva yhteys alue- ja paikallishallintojen toimintaan ja asiantuntemukseen esimerkiksi kumppanuusratkaisuja hyödyntäen.

Petri Räsänen, Johtaja, innovaatio- ja tulevaisuustyö

Valtioneuvosto asetti 7. huhtikuuta 2022 parlamentaarisen TKI-työryhmän 2022. Työryhmän tehtävänä on laatia kehyskautta pidempi T&K-rahoituksen suunnitelma, toimia T&K-rahoituslain valmistelun seurantaryhmänä sekä seurata kokonaisuudessaan vuonna 2021 toimineen parlamentaarisen TKI-työryhmän linjausten toimeenpanoa. Parlamentaarisen työryhmän pyynnöstä ja työryhmän työn tueksi valtioneuvoston kanslia pyytää Pirkanmaan liitolta, Etelä-Savon ELY-keskukselta ja Oulun kaupungilta kirjallista, mahdollisuuksien mukaan yhdessä laadittua lausuntoa, jossa vastataan seuraavaan kysymykseen:

Miten näette maakuntien liittojen, ELY-keskusten ja kaupunkien roolin Suomen TKI-järjestelmässä tilanteessa, jossa julkista T&K-rahoitusta kasvatetaan T&K-rahoituslain myötä, ottaen huomioon TKI-järjestelmän kokonaisvaltaisen kehittämisen?

Etelä-Savon ELY-keskuksen lausunto kysymykseen

Yleistä

T&K-rahoituslain vaikuttavan toteutuksen kannalta olisi oleellista kansallisen innovaatorahoituksen ja rakennerahastoihin perustuvan innovaatorahoituksen yhteisen johtamisjärjestelmän luominen. Näin mahdollistettaisiin toisiaan tukevan ja vaikuttavuudeltaan nykyistä tehokkaamman kansallisen innovaatiopolitiikan toteuttaminen.

Maakuntien liittojen rooli

Maakunnan liittojen roolina on luoda toiminnallista ympäristöä ja rahoittaa isoa kuvaa. Maakunnan liiton tehtävänä on myös maakunnan strategisen suunnittelun toteuttaminen ja aluekehitystoiminnan suunnittelu. Samoin älykkään erikoistumisen suunnitelmien tekeminen ja ylläpito kuuluu maakunnan liittojen tehtäviin. Maakuntien liitot voisivat rahoittaa myös investointeja, jotka toimisivat innovaatioalustoina ELY-keskuksen tai Business Finlandin rahoittamissa elinkeinoelämäverkottuneissa tutkimushankkeissa.

ELY-keskusten rooli

ELYillä on Suomessa laajin ja kattavin verkosto, jonka kautta tavoitetaan kaikki innovaatiotoiminnan kannalta relevantit yritykset ja tutkimuslaitokset. Kansallisessa innovaatiopolitiikassa ELYillä on merkittävä rooli esimerkiksi ns. täydentävässä innovaatorahoituksessa. Business Finland suuntaa rahoitusta pääsääntöisesti kasvumoottorien,

ekosysteemirahoituksen ja ohjelmatoiminnan kautta suurille yrityksille, midcap-yrityksille ja arvoverkostoissa toimiville järjestelmätoimittajille. ELY-keskukset voisivat toimia puolestaan edellä mainituissa ohjelmissa kansallisesti pk-yritysten innovaatiotoiminnan rahoittajana, jossa yhdellä päätöksellä voidaan rahoittaa valmisteluvaihe, innovaatiotoiminta, osaamisen kehittäminen sekä aineelliset, että aineettomat investoinnit. Näin varmistettaisiin pk-yritysten mukaan saanti ohjelmalliseen innovaatiotoimintaan.

Toinen merkittävä rooli ELY-keskuksilla tulisi olla ns. pk-yritysten kysyntälähtöisen innovaatiotoiminnan rahoittajana koko maassa. Pk-yritykset muodostavat työllisyyden ja kasvun kannalta merkittävimmän yrityspotentiaalin Suomessa. Näissäkin innovaatiohankkeissa ELY pystyy rahoittamaan yhdellä päätöksellä koko innovaatiohankkeen toteutuksen.

Kolmas merkittävä rooli ELY-keskuksilla tulisi olla teknologiansiirron ja elinkeinoelämäverkottuneen tutkimuksen rahoittajana. Pk-yrityksillä ei ole resursseja hyödyntää esimerkiksi ammattikorkeakoulujen ja tutkimuslaitosten osaamista omassa kasvuliiketoiminnassaan. Rahoittamalla teknologiansiirtoa ja elinkeinoelämäverkottunutta tutkimusta nopeutetaan tutkimusosaamisen ja teknologian käyttöönottoa pk-yritysten kasvuliiketoiminnassa.

Neljäs merkittävä rooli ELY-keskuksilla tulisi olla start-up toiminnan rahoittamisessa mukaan lukien pääomasijoitustoiminnan rahoittaminen.

Kaupunkien rooli

Kaupungeilla on merkittävä rooli innovaatiotoiminnassa: 1) kun kaupungit nostavat esille innovaatiotoiminnan mahdollistavia aitoja kaupunkilaisten kehittämistarpeita, joilla parannetaan kaupunkilaisten arkea, 2) kaupungit toimivat myös osaamisen ja innovaatiotoiminnan sekä yritystoiminnan kehittämisen alustoina. Lisäksi kaupungit voivat luoda innovaatiotoimintaan merkittävää boostia myös suunnittelemalla ja toteuttamalla innovatiivisia hankintoja, joissa voidaan tehdä merkittävää kehittämistyötä. Tällaisissa tapauksissa innovaatiotoiminnan rahoittajat kuten ELY-keskukset ja Business Finland voivat myös rahoittaa yritysten tekemää innovaatiotoimintaa. Kaupungit voivat myös luoda innovaatiotoiminnan mahdollistavaa pk-yrityksille suunnattua palvelua, jolla tuetaan pk-yritysten valmiuksia suunnitella ja hakea innovaatorahoitusta haasteellisiin tki-projekteihin.

Innokaupungit - ekosysteemisopimukset toimivat myös erinomaisena alustana elinkeinoelämäverkottuneen tutkimustoiminnan aktivoijana. Esimerkiksi ekosysteemisopimusten erikoistumisaloilla kaupungit voivat yhdessä alueensa tutkimuslaitosten kanssa aktivoida ja osarahoittaa sellaisia elinkeinoelämäverkottuneita tutkimushankkeita, joiden tuloksia alueen yritykset ja yritykset laajemminkin Suomessa voivat hyödyntää kasvuliiketoiminnassaan.

Mikkelissä 15.12.2022

Jari Mutanen

ylivohtaja

Kalevi Pölönen

yksikön päällikkö

Lausunto

15.12.2022

Valtioneuvoston kanslia

Viite: Valtioneuvoston kanslian lausuntopyyntö 5.12.2022

OULUN KAUPUNGIN LAUSUNTO MAAKUNTIEN LIITTOJEN, ELY-KESKUSTEN JA KAUPUNKIEN ROOLISTA SUOMEN TKI-JÄRJESTELMÄSSÄ

Valtioneuvosto asetti 7. huhtikuuta 2022 parlamentaarisen TKI-työryhmän 2022. Työryhmän tehtävänä on laatia kehyskautta pidempi T&K-rahoituksen suunnitelma, toimia T&K-rahoituslain valmistelun seurantaryhmänä sekä seurata kokonaisuudessaan vuonna 2021 toimineen parlamentaarisen TKI-työryhmän linjausten toimeenpanoa.

Parlamentaarisen työryhmän pyynnöstä ja työryhmän työn tueksi valtioneuvoston kanslia pyytää Pirkanmaan liitolta, Etelä-Savon ELY-keskukselta ja Oulun kaupungilta kirjallista, mahdollisuuksien mukaan yhdessä laadittua lausuntoa, jossa vastataan seuraavaan kysymykseen:

Miten näette maakuntien liittojen, ELY-keskusten ja kaupunkien roolin Suomen TKI-järjestelmässä tilanteessa jossa julkista T&K-rahoitusta kasvatetaan T&K-rahoituslain myötä, ottaen huomioon TKI-järjestelmän kokonaisvaltaisen kehittämisen?

Oulun kaupungin vastaus kysymykseen:

Kaupunkien rooli

Suomessa ja muualla maailmassa on jo pitkään tunnistettu kaupunkien merkittävä rooli toimia osaamisen ja innovaatiotoiminnan sekä yritystoiminnan kehittämisen alustoina.

Suomen menestyksellä innovaatiopolitiikka on osaltaan perustunut pitkäjänteiseen strategiseen ohjelmatyöhön valtion ja kaupunkien välillä. Ohjelmatyön toteutuksessa tärkeää on ohjelmien riittävä rahoitus ja yhteistyöverkostojen mahdollistaminen kansallisesti ja kansainvälisesti kaupunkien välillä.

Kansallinen innovaatiopolitiikka yhdistää eri sektorien toimijoiden työtä samansuuntaiseksi. Tuloksekkaita esimerkkejä ohjelmatyöstä ovat mm. pitkään jatkunut osaamiskeskusohjelma ja v. 2021-27 sopimus pohjainen innovaatiopolitiikka, Ekosysteemisopimukset valtion ja kaupunkien välillä.

Tässä yhteistyössä kaupunkien roolina on toimia alueen yhteisten strategisten kärkien kokoajana ja aktivaattorina alueellaan yhdessä korkeakoulujen, tutkimuslaitosten sekä elinkeinoelämän kanssa.

Oulun kaupunki

Postiosoite: PL 1, 90015 Oulun kaupunki | Käyntiosoite: Torikatu 10

Puhelin: 08 558 410 | Faksi 08 558 41720

Ve

Y-tunnus: 0187690-1 | www.ouka.fi

Lausunto

15.12.2022

Lisäksi kaupunkikonsernien eri yksiköt voivat tukea muiden TKI-toimijoiden työtä ja yritysten liiketoiminnan kasvua tutkimustulosten hyödyntämisellä kaupunkikehityshankkeissa, innovatiivisilla julkiset hankinnoilla ja kehittämällä kansainvälisten osaajien mahdollisimman sujuvia palveluja.

Tulevina vuosina kaupunkien mukanaolon tärkeys ja kaupunkikehityshankkeet osana TKI-panostuksia korostuvat erityisesti yhteiskunnan digitalisaatiossa ja vihreän siirtymän käytännön tason ratkaisuisissa.

Nopeasti kasvavien ja skaalautuvaan liiketoimintaa perustuvien alkavien yritysten määrä on vähentynyt merkittävästi Suomessa. Tämä tulee vaikuttamaan muutamassa vuodessa negatiivisesti yrityskenttään ja resilienssi liittyen yritys-kentän epäjatkumoihin vähenee.

Tämän vuoksi kaupungeilla on merkittävä rooli startup- ja pk-sektorin yritysten TKI-rahoituksen kasvattamisessa aktivoimalla pieniä yrityksiä yleensä hakemaan rahoitusta sekä edistämällä alkavien startup-yritysten riskirahoituksen saatavuutta.

Maakuntien liittojen ja ELY-keskusten rooli

EU:n aluekehittämisrahastojen kautta maakuntien liitoilla on tärkeä rooli rahoittaa TKI-toimijoiden innovaatioinfran investointeja tutkimuslaitoksiin ja korkeakouluihin. Vastaavasti ELY-keskusten yritysten toimintaympäristötuki ja verkottuneet tutkimushankkeet tukevat TKI-pohjaisen uuden liiketoiminnan syntymistä ja kasvua. Paikallinen rahoitus mahdollistaa usein TKI-rahoituksen kasvattamisen erilaisista EU:n ja muista kansainvälisistä rahoituslähteistä.

Koska Suomen tarvitsema tuottavuuden kasvu mahdollistuu parhaiten uusien innovaatioiden ja uusien yritysten kautta, pk-yrityksille tulisi TKI-investointi- ja kehittämisrahoituksen olla mahdollisimman ketterää. Siemenvaiheen alkavien yritysten rahoitukseen ja riskinjakoon tulee toteuttaa tasonnosta ja rahoituksen tulee mahdollistaa esihautomo- ja hautomotoiminteet.

Yhteenveto

- Kaupungit ovat aktiivisia innovaatiotoiminnan "moottoreita", jotka kokoavat alueen TKI-toimijat ja yritykset tavoitteena maailmanluokan osaamiskeskus valituilla strategisilla alueilla.

Kansallisessa strategisessa ohjelmatyössä tulee olla yli vaalikausien menevä pitkäjänteisyys ja toiminnalla riittävä rahoitus. Esimerkkinä erinomaisesta kaupunkilähtöisestä, strategisen tason pitkäjänteisestä yhteistyöstä on Oulun Innovaatioallianssisopimus, OIA sekä sen toteuttaminen valtio-kaupunki ekosysteemisopimuksen resursseilla sekä kansallisen ja kv-verkoston tuella.

Oulun kaupunki

Postiosoite: PL 1, 90015 Oulun kaupunki | Käyntiosoite: Torikatu 10

Puhelin: 08 558 410 | Faksi 08 558 41720

Ve

Y-tunnus: 0187690-1 | www.ouka.fi

Lausunto

15.12.2022

- Maakuntien liitoilla ja ELY-keskuksilla on merkittävä rooli tukea startup-yritysten kasvua, innovaatioinvestointeja ja niihin liittyvää uutta osaamista yrityksissä ja TKI -tahoilla. Tämä mahdollistaa TKI-toimintaan EU- ja muun kv-rahoituksen kasvun.
- Tärkeimpinä kaupunkien, maakuntien liittojen ja ELY-keskusten yhteisinä toimina on mahdollistaa alueilleen vahva startup-toiminta, uudet yritysekosysteemit hyödyntämään TKI-tahojen uutta osaamista sekä aktivoida olemassaolevaa pk-yrityssektoria TKI-investointeihin ja kehitystyöhön.

Oulussa 15.12.2022

Päivi Laajala

Oulun kaupunginjohtaja

Oulun kaupunki

Postiosoite: PL 1, 90015 Oulun kaupunki | Käyntiosoite: Torikatu 10

Puhelin: 08 558 410 | Faksi 08 558 41720

Ve

Y-tunnus: 0187690-1 | www.ouka.fi